

GULDBORGSUND

ÅRSRAPPORT 2019-2020

GULDBORGSUND KOMMUNES
INTERNATIONALE SAMARBEJDE

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD

- af Borgmester John Brædder 5

INDLEDNING 6

SAMMENFATNING 8

Resultater 9

Budgetvolumen af det internationale samarbejde 16

Ny EU Budgetperiode 2021-2027..... 17

GENNEMGANG AF PROJEKTER OG AKTIVITETER..... 18

Øget internationalisering 19

Uddannelse, dannelse og ambitioner 22

Flere job- og karrieremuligheder i et erhvervsliv i vækst 25

Gode rammer for sundhed og hverdagsliv..... 30

Udgivet af: Guldborgsund Kommune

Design: Club 1 Reklamebureau

Foto: Guldborgsund Kommune,
hvis ikke andet er angivet.

Tryk: CoPrint Aps

Oplag: 100 eksemplarer

Godkendt af:

Guldborgsund Kommunes Byråd 11. februar 2021.

GULDBORGSUND

ÅRSRAPPORT 2019-2020

**GULDBORGSUND KOMMUNES
INTERNATIONALE SAMARBEJDE**

FORORD

Det internationale samarbejde er en vigtig del af Guldborgsund Kommunes udviklingsarbejde, og en kilde til internationale erfaringer, viden og faglige netværk. Det giver adgang til nye løsninger til kommunens udfordringer.

De udfordringer vi har i Guldborgsund Kommune ligger tæt på de udfordringer vores nabokommuner har, og kommuner i andre europæiske lande.

Guldborgsund Kommune er en kommune, som rækker hånden ud til borgerne, foreningerne, institutionerne og erhvervslivet, så vi her kan leve det rige hverdagsliv. Vi lever i en stadig mere globaliseret verden, og derfor rækker vi også hånden ud til vores nabolande og til internationalt samarbejde.

Vi er præget af vores beliggenhed som Danmarks og Skandinaviens sydligste kommune og placering ud til Østersøen. Det gør det internationale samarbejde oplagt, og ikke mindst samarbejdet med vores nærmeste storby, Rostock, som vi blev venskabsby med i 2014.

Årsrapporten viser, at Guldborgsund Kommune allerede har et omfattende internationalt samarbejde og i Region Sjælland er vi en af de kommuner, der får mest udbytte af EU's finansielle støttemuligheder. I perioden 2019-2020 var kommunen budgetbærende partner i 19 internationale projekter og 12 skoleudvekslingsprojekter, og har været netværkspartner på 5 projekter. Projekterne udgør samlet en budgetvolumen på omkring 47 mio. kr. Heraf har der gennem 2019 og 2020 været et forbrug i projekterne på 18 mio. kr. Projekterne har medvirket til en bred vifte af resultater inden for erhvervsfremme, turisme, transport, grøn omstilling, naturbeskyttelse, undervisning og uddannelse.

Samtidigt viser årsrapporten, at det internationale samarbejde også er rammen for et tæt samarbejde med foreninger, erhvervslivet og uddannelsesinstitutioner i kommunen, og i øvrigt med andre danske kommuner og nationale institutioner.

Rapporten nævner også et helt nyt initiativ. Baseret på en treårig finansiering fra Dan-

marks Udenrigsministerium skal kommunen rådgive og støtte ukrainske kommuner gennem en stor strukturreform, og støtte udvikling af velfungerende kommuner. Det er et samarbejde, jeg ser frem til folder sig ud de næste år.

En lang række EU-programmer, Nordisk Ministerråd, Naturstyrelsen, Region Sjælland og Det Danske Udenrigsministerium har støttet Kommunens internationale projekter. De skal alle have en stor tak.

John Brædder
John Brædder
Borgmester

INDLEDNING

Nærværende rapport over Guldborgsund Kommunes internationale samarbejde dækker årene 2019-2020 og skal give kommunens borgere, byrådspolitikere, de kommunale medarbejdere og andre interesserede et indblik i resultaterne og nytten af Kommunens internationale samarbejde.

Rapporten bærer præg af COVID-19 pandemien, som har begrænset de internationale aktiviteter siden marts 2020. Det har medført aflysninger af arrangementer, projektaktiviteter og rejser, men det har også medført en omstilling til flere online møder og konferencer, i de tilfælde hvor det har kunnet lade sig gøre. På trods af omstændighederne med COVID-19 har kommunen haft et omfattende internationalt samarbejde gennem de to år, og har igangsat flere nye initiativer.

Guldborgsund Kommune har flere projekter end tidligere. I denne rapporteringsperiode indgår Kommunen i 19 igangværende eller netop afsluttede projekter, 12 skoleudvekslingsprojekter samt fem projekter hvor kommunen er associeret partner uden eget budget.

Derudover deltager kommunens borgere, politikere og medarbejdere også aktivt i det internationale samarbejde gennem studieture, modtagelse af internationale delegationer, deltagelse i internationale fora samt samarbejdsaktiviteter med vennskabsbyer, særligt Rostock.

Det har ledt til en bred vifte af resultater, både praktiske resultater for kommunens borgere og ny viden og inspiration for kommunens politikere og medarbejdere. Det drejer sig hovedsageligt om resultater, som ikke har kunnet opnås på anden måde end netop via internationale samarbejder. Endvidere er resultaterne opnået med ekstern støtte, som hovedsageligt kommer fra EU-programmer.

Det internationale arbejde baserer sig på Byrådets Rammeplan for det Internationale Samarbejde 2019-2022. Rammeplanen tager udgangspunkt i kommunens kerneopgave:

”Vi skal styrke borgernes mulighed for at mestre egen tilværelse, og i samarbejde med borgerne sikre, at alle kan indgå i relevante fællesskaber”.

Rammeplanen bidrager til kerneopgaven gennem tre strategiske mål formuleret i kommunens Planstrategi 2018, samt i alt 17 delmål, der afspejler kommunens fem politiske udvalgs fireårige strategier. De tre strategiske målsætninger fra kommunens planstrategi er:

- Gode muligheder for at blive den bedste udgave af sig selv gennem hele livet.
- Flere job- og karrieremuligheder i et erhvervsliv i vækst.
- Flere skal leve et godt og sundt hverdagsliv hele livet.

Desuden definerer Planstrategien 12 tværfaglig mål for kommunens arbejde - heraf målet om ”øget internationalisering”. I rapporten er de internationale aktiviteter og resultater beskrevet i en struktur der, følger det tværfaglige mål og de tre strategiske mål.

Der er vedhæftet et bilag over kommunens projektportefølje i årene 2019-2020.

Det skal nævnes, at der sandsynligvis rundt omkring i kommunens organisation også er – mindre – internationale aktiviteter, der ikke er beskrevet her.

Nærværende rapport efterfølger Rapport for Guldborgsund Kommunes Internationale Samarbejde 2016-2018.

Exchanges For All,
Møllebakkeskolen 2019.
Foto: Daniela Stoian.

Exchanges For All,
Møllebakkeskolen 2019. Foto: Daniela Stoian.

Exchanges For All,
Wejherowo Skole 2019.
Foto: Daniela Stoian.

SAMMENFATNING | TVÆRFAGLIGT MÅL OM ØGET INTERNATIONALISERING

Følgende er en række projekter og aktiviteter, der bidrager til målet om øget internationalisering, og til at brande Guldborgsund Kommune nationalt og internationalt.

Interreg-projektet Umbrella har bidraget med informationsmøder, internationale studieture, faglige konferencer, brochure og bilaterale dialogmøder om internationale netværk og EU støtte til Region Sjællands kommuner, institutioner og foreninger. Umbrella har også indsamlet viden og holdninger til brug for programmeringen af det nye Interreg-program (2021-2027) for det Sydlige Østersøområde. Projektet har også bragt Guldborgsund Kommune ind i et nært samarbejde med en række nationale og internationale partnere, i særlig grad med Greater Copenhagen EU Office.

Kommunen har netop igangsat et tre-årigt samarbejdsprojekt med ukrainske kommuner, der skal støtte udviklingen af velfungerende kommuner i Ukraine. Dette samarbejde er bragt i stand ved en invitation af Det Danske Udenrigsministerium, som også sikrer finansieringen. Samarbejdet vil inddrage Guldborgsund Kommunes egne afdelinger og medarbejdere inden for brede temaer som ledelse og organisation, sundhed, skole og forsyning samt erhvervsudvikling.

Guldborgsund Kommune er medlem af UBC, som afholdte sin to-årige kongres i Kaunas, Litauen fra 15 til 18 oktober 2019. Temaet var at skabe inkluderende byer med fokus på borgerne og med erfaringer fra Østersøområdet. Fra Guldborgsund deltog Borger & Branding med centerchef

og international medarbejder, og fra Guldborgsund Ungdomsskole deltog to medarbejdere og en gruppe på 8 unge. Der blev udbygget kontakter til bl.a. Kalmar, Rostock og Dansk Kulturinstitut i Riga, og aftalt at Guldborgsund Kommune fremover indgår i UBC Cultural Cities Commission.

Kommunen har i efteråret 2019 og januar 2020 modtaget tre delegationer fra Kina, der bidrager til øget internationalisering ved at bringe internationalt samarbejde ud i kommunens faglige enheder.

UDDANNELSE, DANNELSE OG AMBITIONER

Kommunen har et omfattende internationalt samarbejde inden for skole og uddannelse gennem fem Interreg-projekter, en lang række skoleudvekslinger og det fælles Femern Bælt kontor.

Skoleudvekslinger

Kommunen har et omfattende internationalt skole- og ungdomsarbejde, der bringer kommunens børn og unge i kontakt med andre børn og unge fra Europa, øger deres geografiske og sociale mobilitet samt støtter dannelse og modning samt sprog-læring.

Netværket Exchanges for All, EFA, der dækker 18 skoler i Østersøområdet. Sophieskolen, Sydfalster Skole, Nysted Skole, Møllebakkeskolen, Stubbekøbing Skole og Nr. Alslev Skole har i 2019-2020 gennemført 12 udvekslingsprojekter med

i alt 978 børn og 150 voksne. En tredjedel af disse blev gennemført under coronanedlukningen som onlineudvekslinger. Tre større onlineudvekslinger blev gennemført under corona-krisen med omkring 1.000 deltagere fra hele Europa.

Projektet Interconnect har i 2019 også støttet skoleudvekslinger mellem Møllebakkeskolen, Nordbyskolen og Sophieskolen, og deres respektive samarbejdsskoler i Rostock-området med omkring 60 elever fra 8. klasserne fra de tre skoler.

Erhvervsuddannelser og Ungdomsuddannelser

Det afsluttede projekt BOOST og det efterfølgende RE-BAL leverer, i samarbejde med Femern Bælt uddannelseskantoret, en særlig indsats for at lærlinge, uddannelsessøgende og jobsøgende kan søge praktik-

pladser, uddannelser og jobs på den anden side af den dansk-tyske grænse. På begge sider af grænsen, samarbejder jobcentre, erhvervs sammenslutninger og uddannelsesinstitutioner for at etablere et fælles uddannelses- og arbejdsmarked.

Guldborgsund Kommune lægger vægt på at Nykøbing er en uddannelsesby og deltager derfor også i projekt-partnerskaber med lokale uddannelsesinstitutioner, som i projektet BIOCAS, hvor CELF-HTX også deltager. Det har givet CELF-HTX muligheden for at samarbejde med flere universiteter og derigennem opnå nye faglige vinkler på studieretningerne.

FLERE ARBEJDSPLADSER

Dette mål indeholder seks delmål om; erhvervsudvikling, Bioøkonomisk Vækstcenter Guldborgsund, vækst i forbindelse med de to europæiske transportkorridorer der løber gennem kommunen, udvikling af turismen, styrke international arbejdskraftsmobilitet og endelig et rummeligt arbejdsmarked.

Turisme

Projektet TOUR-BO støtter erhvervsudvikling og turisme med fokus på udvikling af turismevirksomheder, produkter, omsætning og bæredygtighed, øget antal besøgende hos kultur- og naturdannelsessteder og flere afsætningskanaler for fødevarer.

Projektet har:

- Produceret en MULD brochure, der beskriver 60 lokale fødevareraktiviteter. Brochuren er udgivet på dansk, tysk og engelsk i et samlet oplag på 17.500 brochurer.
- Gennemført en todages studietur for 37 deltagere til fødevarerproducenter i Slesvig-Holsten og Sønderborg. Denne tur har givet inspiration til at udbygge deltagernes forretningsgrundlag.

Foreningen Nysted Hajkutter Regatta gennemførte også i 2019 en Hajkutter Regatta til Rostock med 15–20 hajkuttere. Her del-

tog flere tusinde gæster ved havnefesten i Nysted. Foreningen udfylder Guldborgsund Kommunens medlemskab af Baltic Sail, der er et maritimt markedsføringsforum, med deltagelse af Rostock, Klaipeda, Gdansk, Karlskrona, Riga og Turku.

Projektet INTERCONNECT har på turisme- og erhvervsområdet støttet en række udvekslings- og samarbejdsaktiviteter mellem partnere fra Guldborgsund og Rostock.

- Marielyst Turistinformation har deltaget i VIVA Touristika / Fahrrad Rostock 2019 og 2020. Det er en kombineret turist- og cykelmesse med et besøgstal på 10.000 gæster.
- Nykøbing Brandmuseum repræsenterede Guldborgsund Kommune med en stor gruppe frivillige ved Warnemünde festuge i 5–14 juli 2019 med den mobile turistinformation og 3 brandbiler.
- 80 gæster fra kultur- og turistforeninger i Rostock og Warnemünde besøgte Marielyst 29 juli 2019, med koncerter, folkedans og anden underholdning på Marielyst Torv.
- Marielyst Turistinformation har 7-12 august 2019 deltaget ved Hanse Sail, med det mobile turistkontor og uddelte markedsføringsmaterialer til mere end 2.500 interesserede gæster.
- Business Lolland-Falster og Guldborg-

sund Kommune deltog ved Business Meets Hanse Sail i Rostock 8–9 august 2019, hvor der bl.a. indgik en business brunch med delstatsminister for Mecklenburg-Vorpommern Manuela Schwesig og et virksomhedsbesøg til kranfabrikken Liebherr.

Bioøkonomisk Vækstcenter Guldborgsund arbejder med en række tiltag inden for grøn vækst:

- Projektet BIOCAS arbejder med intensiv og trinvis udnyttelse af biomasse og etablering af værdikæder fra forskning til produktion. Det indebærer også udnyttelse af landbrugets biomasse og af marine ressourcer til lokal produktudvikling.
- BIOCAS er en væsentlig og dagsordensættende indsats for Bioøkonomisk Vækstcenter Guldborgsund, og den har været afgørende for en række lokale initiativer herunder test af indholdsstoffer af lokale råvarer.
- BIOCAS har etableret kontakter, netværk og samarbejder mellem lokale erhvervsaktører og nationale og internationale universiteter og vidensinstitutioner.
- Projektet Blue Platform skal støtte værdiskabelse og fremme marin økonomi i Østersøregionen. Lokalt arbejdes med muslinger og insekter som fremtidig fiskefoder og lokale fødevarer.

Erhvervsmulighederne

- transportkorridorerne E47 og E55

Medio 2019 sluttede Interreg-projektet Tentacle. Det havde til formål at synliggøre erhvervsmulighederne i forhold til de to transportkorridorer E47 og E55, der løber gennem kommunen nord fra. Der har været fokus på Business Park Falster og afsøgning af potentielle investorer til området.

Rummeligt arbejdsmarked

Interreg-projektet JUMB, bidrager til et rummeligt arbejdsmarked, hvor alle borgere kan finde en plads. Projektet har bidraget med praktisk erfaring og individuel støtte til faglig og social integration af unge, så disse kan starte på en læreplads eller et job.

El-ladcykler fra Cobium-projektet udlånes til turister af Marielyst Turistkonto. Foto: Anders Knudsen

GODE RAMMER FOR SUNDHED OG HVERDAGSLIV

Dette mål har syv delmål, der bredt vedrører attraktive landdistrikter og byer, kultur og fritidstilbud, trafik, transport, internet og digitale løsninger, forvaltning og beskyttelse af naturen, klimatilpasningstiltag samt social- og sundhedsområdet.

Digitalisering

Projektet Databaseret Energistyring understøtter kommunens digitaliseringsdagsorden, og skal udvikle og teste teknologi og systemer, der kontinuerligt opsamler og analyserer data for forbrug af el, vand og varme i kommunens bygninger. Data og analyseprogrammer skal danne grundlag for en bedre anvendelse og drift af kommunens bygninger og samtidigt resultere i forbrugsbesparelser.

Transport og mobilitet

Kommunen har tre internationale projekter på transport og mobilitetsområdet. Det afspejler bl.a. at transport er en væsentlig udfordring i en stor landkommune. Det viser også, at der er øget fokus på cykelisme og bedre bytrafik, samt at to internationale transportkorridorer løber gennem kommunen.

Projektet Interconnect er til dels et transportprojekt der skal støtte en bedre offentligt transport mellem Rostock og Nykøbing,

og dels mellem Guldborgsund Kommunes by- og landområder.

- Der har været fokus på den samlede rejserute fra Nykøbing til Rostock samt promovning af de to destinationer.
- Der er givet støtte til foreningen Sundgruppen og ADFC-cykelklubben Rostock. Det er støtte til udvidelse af Cykelblomsten med tre ruter i Rostock-området og en 50-siders brochure.
- Der er produceret et katalog af mobilitetsløsninger i dialog med tre lokalområder Guldborg, Horbelev og Gedser-området samt en generel borgerinddragelse. Løsningsforslag inden for tre områder: (1) offentlig transport og busservice, (2) cykelisme samt (3) delebilsordninger.

Projektet Cities.multimodal har til formål at støtte bedre fungerende bytrafik med fokus på fodgængere, cyklister og offentlig trafik. Der har været fokus dels på Campus ved Merkur Plads og dels Banegårdspladsen, Nykøbing Midtby og Marielyst.

- Ved Campus blev der sammen med studerende og skoleelever udviklet løsningsforslag for en bedre trafikafvikling og øget tryghed. Det indebærer bl.a. forslag en "kys og kø" løsning. Erfaringerne forventes at blive anvendt ved planlægning af det nye skolebyggeri og

andre større byggerier i kommunen.

- Ved Nykøbing Banegårdsplads og midtbyen blev der i offentlig dialog med borgere, og i samarbejde med en inviteret følgegruppe, udarbejdet en mobilitetsanalyse og transportvaneundersøgelse samt et løsningskatalog for cykelfremme. Det pegede bl.a. på en opgradering af stisystemer og cykleparkeringsmuligheder. Efterfølgende er der opstillet cykelbokse på og i nærheden af Banegårdspladsen og Marielyst.
- Projektet har hjemhentet internationale erfaringer for nye mobilitetsløsninger for byområder gennem studieture og international evaluering af de gennemførte mobilitetsløsninger.

Projektet COBIUM har til formål at introducere budcykler (el-ladcykler) til den lette godstransport i byområder og for at forbedre bytrafikken og mindske luftforurening. Projektet ledes af Växjö Kommune og har tre danske partnere, Guldborgsund Kommune og Slagelse Kommune samt Dansk Cykelturisme. Derudover er der en svensk, to polske og en tysk partner.

I Guldborgsund er der i 2020 indkøbt fem el-ladcykler, som inden for før nævnte samarbejdsaftale er udlånt til forskellige

institutioner og virksomheder. Det er for at indhente erfaringer for, hvordan el-ladcykler i forskellige organisationer, og med forskellige transportbehov, kan løse mobilitetsbehov. To af el-ladcyklerne er placeret hos Marielyst Turistkontor og tre er placeret i børnehaven Skovtrolden.

Kultur og fritidstilbud

Kultkit bidrager til større kulturel forståelse på tværs af Femern Bælt og støtter mikroprojekter blandt foreninger og institutioner. I 2019 har aktører fra Guldborgsund Kommune været involveret i to mikroprojekter, Guldborgsund Kajakklub sammen med klubben WPF Plön samt Guldborgsund Musikskole sammen med Eutin Musikskole. KultKIT har i 2020 været præget af aflyste aktiviteter pga. corona-krisen, som i stedet forventes afviklet 2021.

Projektet UrbCultural Planning er både et stort kulturprojekt og et byplanlægningsprojekt. UrbCultural anvender og udvikler kulturaktiviteter i forbindelse med borgerdialoger, samarbejder på tværs og byplanlægning i Lindholm og på Ydre Østrebros i Nykøbing.

- Projektet har med kunstnere, musikere og kulturaktører engageret mere end 600 børn og unge i kunstneriske og medskabende projekter.
- Aktiviteterne er gennemført i samarbejde med lokale aktører fra kunst-, kultur-

og skoleområdet og internationale projektpartnere. Projektet har været løftestang for yderligere ekstern støtte til kulturaktiviteter med et samlet beløb på 1,2 mio. kr.

- Erfaringer og metoder fra projektet forventes at blive brugt i forbindelse med etablering af kunst på den nye Sundskole, udvikling af Nykøbing havnefront, og andre byudviklingsindsatser, samt videreudvikling af Kulturtjenesten og kommunens øvrige børne- og ungekulturelle aktiviteter.

Projektet Interconnect har dannet rammen om flere kulturaktiviteter mellem Rostock og Guldborgsund Kommune.

- Ved fejringen af Rostock 800 års jubilæum og Rostock Universitets 600 års jubilæum spillede Storstrøm Kammer Ensemble 24 maj 2019 i Rostock Baroksaal for 60 danske og tyske gæster.
- Skulpturen "Venskab" blev indviet på Gedser Torv 22 juni 2019. Skulpturen blev opstillet på initiativ af Skulpturforeningen og aktive borgere i Gedser.
- Rostocker Frauenkulturverein Die Begonnen viste en fælles dansk-tysk kunstudstilling Grauzone i Gedser Remise og Gedser Marinestation 8-25 august 2019.
- Rostocker Frauenkulturverein Die Begonnen arrangerede en fælles dansk-tysk kunstudstilling "Kulturbro over Østersøen, ekspeditioNORD", 12-27 juli 2020.

Bæredygtig naturforvaltning og øget tilgængelighed

Det store Life+ projekt Østdanske Højmoser og Interreg-projektet TOUR-BO har bidraget til dette delmål i 2019-2020.

Life+ projektet Østdanske Højmoser skal sikre naturgenopretning af Horreby Lyng Højmose – en truet naturtype – der er udpeget som Natura 2000 område. Projektet har et særligt fokus på beskyttelse af stor kærguldsmed, og øge viden om naturgenopretning af højmoser. Projektområdet er på 258 ha og dækker hele Natura 2000 området rundt om den egentlig højmose på 150 ha. Projektet startede i 2014 og afsluttes i 2021. Projektet har opnået mange resultater, og de ønsker der blev fremsat ved projektets start, er blevet indfriet.

- Der er sket en reetablering af højmoserflader med spagnum-dækning på omkring 80%.
- Rigkær omkring højmosen er reetableret ved oprensning af vandhuller og fjernelse af pilekrat.
- Den truede art stor kærguldsmed, som er hovedårsagen til projektet, er i tydelig fremgang i området, og målinger i 2013 og i 2019 viser, at den nu ses ved flere vandhuller og i større antal.
- Området er gjort tilgængeligt for besøgende, herunder kørestolsbrugere, med plankestier og skilte, et besøgscenter og udsigtsplatform.

- Der er opnået et stigende antal besøgende, for 2019 var der 6.540 gæster og for 2020 var der 9.596 gæster.
- Projektet har også tiltrukket yderligere finansiering fra danske fonde til udvikling af publikumsfaciliteterne.
- Der er udarbejdet en række digitale undervisningsmaterialer til indskoling, mellemskolen og udskoling, der indgår i kommunens "Dannelsesrygsæk".
- En slut-evaluering og effektundersøgelse med interviews af naboer og lodsejere i 2014 og 2019, viser en meget stor opbakning til projektet og dets resultater.

TOUR-BO projektet har produceret en brugerundersøgelse af naturområdet Bøtø for udvikling af et oplevelseskoncept på naturens præmisser, med særlig henblik på børn og børnefamilier. Projektet har også medført en øget tilgængelighed til området ved tryk af informationsfoldere om Bøtø-naturområdet på tysk og engelsk, samt opsat skilte i området.

BUDGETVOLUMEN AF DET INTERNATIONALE SAMARBEJDE 2019-2020

Det samlede partnerbudget af kommunens i gangværende eller afsluttede projekter, i rapportperioden udgør 47 mio. kr. Heraf skønnes det, at der er brugt 18 mio. kr. i rapporteringsperioden.

Projekterne er meget forskellige i budgetstørrelse og varighed. De varierede fra de mindste, etårige Erasmus+ projekter med partnerbudgetter på 50.000 kr., og til det største projekt, Østdanske Højmoser, støttet af Life+ programmet, med en varighed på syv år og et budget på 21 mio. kr. Ho-

vedparten af projekterne er finansieret af Interreg-programmerne og har et budget på 1-3 mio. kr. og en varighed af tre år.

Ud af de 18 mio. kr. der er brugt i rapporteringsperioden er de 14,5 mio. kr. eksternt finansieret, hovedsageligt af EU. Nordisk Ministerråd, Naturstyrelsen og Region Sjælland har også støttet kommunens internationale projekter. Guldborgsund Kommune finansierer selv 3,5 mio. kr. via egne medarbejdertimer.

Udgifter til modtagelse af delegationer, gennemførelsen af studierejser, venskabsbysamarbejdet og udvikling af nye projekter, skønnes til at løbe op i omkring 1,5 mio. kr. Dette finansieres dels via egne medarbejdertimer og dels via kontant finansiering. Pga. corona-krisen i 2020, er dette noget mindre end for tidligere rapportperioder.

Samlet budgetvolumen for internationalt samarbejde i Guldborgsund Kommune, 2019-2020

Samarbejdstype	Budget, mio. kr.	Ekstern finansiering, EU og andet, mio. kr.	Finansiering Guldborgsund Kommune, mio. kr.	
			Egne timer	Kontant betaling
Større og mindre udviklingsprojekter	18	14,5	3,5	0,0
Delegationer, studierejser, venskabsbysamarbejde, projektforberedelser oa	1,5	-	1	0,5
Samlet	19,5	14,5	4,5	0,5

NY EU BUDGETPERIODE 2021-2027

Den nuværende EU programperiode fra 2014-2020 er netop afsluttet, og de Interreg-programmer, hvorfra kommunen får støtte til hovedparten af de internationale projekter, godkender derfor ikke yderligere midler til nye projekter. I 2021 vil det igen være muligt at få støtte til korte og mindre projekter, der kan forberede og udvikle nye større Interreg-projekter.

Nu er en ny programperiode fra 2021-2027 startet. EU-budgettet for den nye periode blev godkendt 17 december 2020. De nye Interreg-programmer er endnu ikke godkendt i starten af 2021. Det er først ved udgangen af 2022 at de nye Interreg-projektet forventes i gangsat.

Det er stadig muligt at søge midler under Horizon2020 programmet, og andre store programmer, der skal understøtte grøn vækst. Horizon Europe (2021-2027) starter i løbet af 2021. Disse programmer bliver nok ikke en væsentlig del af kommunens internationale projektportefølje. Det er særligt pga. af den internationale konkurrence, der er på netop disse programmer.

Erasmus+ programmet starter i løbet af 2021, og det forventes at udvekslingsprojekter allerede kan igangsættes i 2021.

Samlet forventes der en nedgang i kommunens projektportefølje 2021-2023, i takt med at de igangværende projekter færdiggøres i 2021-2022.

Det netop i gangsatte twinning-samarbejde med ukrainske kommuner er derfor tidsmæssigt godt placeret i denne overgangsperiode indtil den nye programperiode rigtigt er i gang.

To transportkorridorer E47 og E55 løber gennem kommunen nord fra og videre til hhv. til Vesteuropa og til Øst- og Centraleuropa.

GENNEMGANG AF PROJEKTER OG AKTIVITETER

Interreg-projektet Umbrella. Borgmester John Brædder åbner international konference om bæredygtig turisme i Saksøbing 26-27 februar 2020. Foto: Anders Knudsen

TVÆRFAGLIGT MÅL OM ØGET INTERNATIONALISERING

I kommunens planstrategi har Byrådet identificeret 12 tværpolitiske mål her blandt "Øget Internationalisering". De to følgende projekter bidrager på en særligt måde til dette mål.

Interreg-projektet Umbrella støtter kapacitetsopbygning af Guldborgsund Kommunes internationale arbejde og branding af kommunen. Guldborgsund Kommune har bidraget med internationale netværk og viden om EU støttemuligheder til Region Sjællands kommuner, institutioner og foreninger. Der har været aktiviteter inden for kortlægning og vidensindsamling, information, kurser og dialog samt internationale pilot-aktiviteter. Det har alt sammen været med til at bringe potentielle partnere sammen. Projektet har også bragt Guldborgsund Kommune ind i et tæt samarbejde med en række partnere, særligt med Greater Copenhagen EU Office.

Umbrella-projektet ledes af Euroregion Baltic fra Polen og inkluderer fire andre partnere fra Polen, Litauen og Sverige. Kommunen har deltaget i en kortlægning af deltagelsen i EU's udviklingsprogrammer blandt offentlige myndigheder, institutioner og foreninger i programgeografien for Interreg-programmet for den Sydlige

Østersø. Herunder er der kortlagt barrierer og angivet løsningsforslag til brug for den igangværende programmering af det nye Interreg-program (2021-2027).

Guldborgsund har været ledende partner for udarbejdelse af et katalog med 12 udvalgte Interreg-projekter fra det sydlige Østersø-område. I kataloget beskrives bl.a. konkrete erfaringer og råd, der skal give inspiration og vejledning til et fremtidigt EU-projektarbejde, for erfarne og nye aktører. Publikationen er på engelsk, og den forventes at blive bredt anvendt til informationsarbejdet i forbindelse med opstart af det nye Interreg-program for den Sydlige Østersø (2021-2027).

Endvidere er der gennemført aktiviteter for at informere om mulighederne ved deltagelse i EU's projekter. I samarbejde med Greater Copenhagen EU Office og Region Sjælland blev der afholdt et EU-seminar på EU-dagen 9 maj 2019 med mere end 50 deltagere fra Sverige, Polen, Litauen og Danmark. I samarbejde med Professionshøjskolen Absalon og Region Sjælland blev der 20 februar 2020 gennemført et kursus i et EU-projekt om udvikling og projektarbejde med 20 deltagere hovedsageligt fra kommuner og uddannelsesinstitutioner.

I samarbejde med Greater Copenhagen EU Office har medarbejdere fra Guldborgsund Kommune været i dialog med og gennemført besøg hos flere kommuner i Region Sjælland for at give inspiration og viden om mulighederne ved internationale samarbejder. De har også holdt oplæg ved netværks- og informationsmøder arrangeret af Greater Copenhagen EU Office.

Ydermere har der været arrangeret aktiviteter for at bringe potentielle projektpartnere sammen. Guldborgsund Kommune har sammen med EU Strategy for the Baltic Sea Region (EUSBSR) været arrangør af en to-dages international konference i bæredygtig turisme på Hotel Saksøbing i februar 2020. Her deltog mere end 70 deltagere fra Sverige, Polen, Tyskland, Litauen. Her blev der præsenteret regionale eksempler på bæredygtig turisme og udvekslet erfaringer og drøftet udviklingstendenser i Østersøområdet. Umbrella har også inviteret to studiebesøg til kommunen (svensk delegation vedr. landdistriktsudvikling og en svensk-polsk delegation vedr. løvskovsdrift og turisme). Desuden har Umbrella givet finansiel støtte til at danske aktører kunne tage på korte studiebesøg til Tyskland. Her har medarbejdere fra Guldborgsund Kommune deltaget i en stud-

etur sammen med Agri-Aqua netværket til Rostock Universitet, hvor der nu er etableret kontakter inden for dette fagområde. Den anden studietur gik også til Rostock-området for at støtte udvikling af kontakter og netværk til kommunens skolesamarbejder.

Umbrella har i efteråret 2020 gennemført fire internationale online workshops inden for temaerne bæredygtig turisme, grøn og blå vækst, energiomstilling samt civilsamfund og inklusion med 14 – 20 deltagere for at bidrage til forberedelsen af det kommende Interreg-program for den Sydlige Østersø. Endelig har Umbrella-projektet givet finansiel støtte til, at der kunne tilknyttes eksperthjælp til at understøtte udviklingen af flere projektansøgninger.

Twinning-Samarbejde med ukrainske kommuner

Guldborgsund Kommune har takket ja til en invitation fra Danmarks Udenrigsministerium til at deltage i et projektsamarbejde med en række kommuner og regioner i Ukraine. Dette projekt skal hjælpe med gennemførelsen af en stor kommunal strukturreform samt etablering af velfungerende kommuner. Projektet er en del af et omfattende EU-støttet program (U-LEAD with Europe), og vil vare i tre år (december 2020 - december 2023).

Projektaktiviteterne vil inkludere studieture til Ukraine og til Danmark med politisk repræsentation, rådgivningsbesøg af kommunale medarbejdere til lokale samarbejdspartnere i Ukraine, korte praktikophold i Guldborgsund Kommune/Danmark for repræsentanter fra ukrainske kommuner samt studieture med repræsentanter fra ukrainske kommuner til Danmark.

Rådgivningsindsatsen vil indeholde brede kommunale temaer som ledelse og organisering af kommuner, kommunale ydelser (fx sundhed, skole og forsyning), samt erhvervsudvikling og tværkommunalt samarbejde. Projektet vil bidrage med nye temaer til kommunens internationale samarbejde, hvor en række fagområder, centre og eksterne lokale aktører vil blive involveret i projektet, og vil medvirke til kompetenceudvikling for de involverede parter samt bringe det internationale samarbejde bredere ud i kommunen.

Union of the Baltic Cities (UBC)

Guldborgsund Kommune er medlem af UBC, som er en sammenslutning af 100 byer i de 10 lande omkring Østersøen. UBC fungerer som et netværk for kommunalt politisk og fagligt samarbejde. Øvrige danske medlemmer er Århus, Kolding og Næstved kommuner. UBC arbejder gennem arbejdsgrupper (kommissioner), der bredt dækker de kommunale opgavefelter: uddannelse, energi, miljø, kultur, sundhed og

sociale anliggender, byplanlægning, ungdomssamarbejde samt lokal sikkerhed.

Guldborgsund Kommune er særligt engageret på ungdomsområdet (Youthful Cities Commission) og på erhverv, uddannelse og skoleområdet (Smart and Prospering Cities Commission), hvor kommunen deltager i både projekter og udvekslinger.

UBCs to-årige kongres fandt sted i Kaunas, Litauen, 15-18 oktober 2019. Her var temaet at skabe inkluderende byer med fokus på borgerne, og særligt på erfaringerne fra Østersøområdet. Fra Guldborgsund deltog Borger & Branding med centerchef og international medarbejder, og fra Guldborgsund Ungdomsskole deltog to medarbejdere samt en gruppe på otte unge. Samlet deltog mere end 250 politikere, medarbejdere, rådgivere og unge i kongressen. Ungdomsskolens unge deltog ved et parallelt ungdomsprogram med i alt 70 unge. Der blev udbygget kontakter til bl.a. Kalmar, Rostock og Dansk Kulturinstitut i Riga, og aftalt at Guldborgsund Kommune fremover indgår i UBC Cultural Cities Commission.

Studiebesøg fra Kina

Kommunen har i efteråret 2019 og i januar 2020 modtaget tre delegationer fra Kina, der bidrager til øget internationalisering ved at bringe internationalt samarbejde ud i kommunens faglige enheder der er besøgsværter.

- 21. oktober 2019, syv personer fra China Federation of Industrial Economics. Tema: Kommunal forvaltning, Vært: Bioøkonomisk Vækstcenter, Politik & Personale.
- 11. december 2019. Fem personer fra Beihai Municipal People's Government, Guangxi Provinsen. Tema: Kommunal forvaltning, FNs Verdensmål og energiforsyning baseret på lokal biomasse.
- 15. januar 2020. Fem personer fra Haikou, hovedby i Ø-provinsen Hainan: Kommuneplanlægning. Vært: Land & By, Teknik & Miljø.

Guldborgsund Kommune skal samarbejde med kommuner i det vestligste Ukraine, der er gennemskåret af Karpaterbjergene

UDDANNELSE, DANNElse OG AMBITIONER

Strategisk målsætning: Gode muligheder for at blive den bedste udgave af sig selv gennem hele livet.

Denne målsætning inkluderer fire delmål om faglig kvalitet i dagtilbud og skoler, Nykøbings rolle som en uddannelsesby, virksomheders adgang til kvalificeret arbejdskraft samt kultur- og fritidstilbuds bidrag til dannelses- og uddannelsesforløb. Fem Interreg-projekter, en lang række skoleudvekslinger og det fælles Femern Bælt kontor bidrager alle til denne målsætning.

Skoleudvekslinger

Kommunen har et omfattende internationalt skole- og ungdomsarbejde, der bringer kommunens børn og unge i kontakt med andre børn og unge fra Europa, og øger deres geografiske og sociale mobilitet, støtter dannelse og modning samt sprog-læring.

Guldborgsund Kommune er ledende partner i netværket **Exchanges for All**, EFA, der dækker 18 skoler i Østersøområdet; Rostock, Wejherowo-området i Polen, Klaipeda, Sverige, Liepaja og Tampere i Finland. Fra Guldborgsund Kommune deltager Sophieskolen, Sydfalster Skole, Nysted Skole, Møllebakkeskolen, Stubbekøbing Skole og Nr. Alslev Skole i EFA

i samarbejde med foreningen ArtTrain (dk). EFA har udviklet en praktisk metode for udvekslinger; nemlig ungdomslejre af en uges varighed, som er billige at gennemføre og giver læring og dannelse til de unge. Under en udveksling er der tre-fire lejre rundt om Østersøen samtidigt. En bus med 50 elever starter i "den ene ende" af rækken af lejre og sætter 10-15 elever af og samler nye elever op ved hver lejr. De unge bor på skoler eller tilsvarende billigt/gratis. På en lejr er der ca. 50 unge, der i mindre grupper arbejder med musik, tekst, dans og billedkunst samt det overordnede projekttema "Stop klimaforandringer." De unge kommer alle til at tale engelsk foran de øvrige deltagere samt prøver at stå på en scene for at synge, danse og lave akrobatik.

I 2019-2020 blev der i regi af EFA gennemført 12 udvekslingsprojekter med i alt 978 børn og 150 voksne, heraf 277 børn og 48 voksne fra Guldborgsund. En tredjedel af disse blev gennemført under coronanedlukningen som onlineudvekslinger.

Desuden blev der i foråret 2020 udviklet et koncept for online udvekslinger med en bredere deltagelse fra mange europæiske lande. Tre projekter blev gennemført (My European Friends, Dance against Corona

og Stories from Home) med omkring 1.000 deltagere.

Interreg-projektet Interconnect har også gennemført en række skoleudvekslinger med samarbejdsskoler i Rostock-området. Møllebakkeskolen og deres venskabskole Ecole Internationale Schule har årlige udvekslinger af deres 8. klasser; i 2019 for i alt 26 elever og fire lærer. Nordbyskolen og deres venskabskole Hundertwasser Schule havde i 2019 to udvekslinger af 9 elever fra 8 klasse. Sophieskolen og deres venskabskole Reutershagen havde også udvekslinger for deres 8. klasser. Interconnect støttede også en udveksling for CELF-elever, der besøgte Berufliche Schule Rostock, Verkehrsverbund Warnow (offentligt transportselskab) og Liebherr Kranproducent, der er en potentiel samarbejdspartner i forhold til praktikudveksling af elever.

Børnehuset Sofiehuset har ved hjælp af Erasmus+ midler, etableret et flerårigt samarbejde med børneinstitutioner i Röske, Ungarn. Ledere og medarbejdere fra de to lande skiftes til at besøge hinanden for at udveksle pædagogiske metoder. I januar 2020 var to ledere og en medarbejder fra Röske på besøg i Nykøbing for at planlægge årets udveksling. Pga.

Kultursamarbejde mellem Rostock og Guldborgsund Kommune. Borgmester John Brædder og Rostock Kulturchef Michaela Selling åbner udstillingen Grauzone i Gedser Remise august 2019.

Interreg-projektet KREATIV-LAB. Elever fra 7.A. på Sophieskolen er i gang med at producere elektronisk musik.

corona-krisen er næste udveksling udskudt til andet halvår 2021. Ved det kommende besøg til Röske er der fokus på introduktion af læreplaner både til medarbejdere og til forældre.

Interreg-projektet Kreativ Lab startede sommeren 2020, og er et musikprojekt for kommunens folkeskoler (Sophieskolen, Møllebakkeskolen, Sydfalster og Ungdomsskolen og flere forventes at deltage). Projektet skal sprede kendskab og begejstring blandt unge/skoleelever for klassisk musik gennem anvendelse af digitale instrumenter; det kan fx være deres egne mobiltelefoner, tablets eller computere. De unge skal mødes til workshops, koncerter og musikcamps i Danmark og Tyskland og

i samarbejde komponere musik og udvikle en app. Technische Hochschule Lübeck leder projektet, og der er deltagelse fra Stiftung Neue Musik og Guldborgsund Kommunes venskabsby Eutin. Projektets fysiske aktiviteter er udskudt pga. corona-krisen.

Interreg-projektet BOOST har støttet formidling af praktikpladser for danske lærlinge i Tyskland, rådgivning til voksne arbejdssøgende samt de der ønskede jobskifte, og unge der ønskede uddannelsesmuligheder i udlandet - herunder praktikforløb. Desuden medvirkede BOOST til internationalisering af de unge, de faglige erhverv og etablering af langsigtede partnerskaber mellem projektets partnere. Partnerne i projektet var på dansk side

CELf, SOSU-skolen og jobcentrene i Lolland- og Guldborgsund Kommune. På tysk side er partnerne bl.a. IHK Lübeck, Handwerkskammer Lübeck og Agentur für Arbeit Lübeck. De to jobcentre på dansk side har arbejdet tæt sammen med Agentur für Arbeit i Lübeck om en række aktiviteter (fx jobswops og workshops), for at fremme forståelsen for hinandens lovgivning, rammebetingelser og arbejdsmarkedsstrukturer, og dermed understøtte ønsket om et større fælles arbejdsmarked i Femern Bælt regionen.

De gennemførte aktiviteter for arbejdsøgende inkluderer informationsmøder om nabolandets jobmuligheder, arbejdspladskultur, leveomkostninger og praktiske for-

hold. For interesserede har der været gennemført tyskkurser og jobdating med tyske virksomheder. I gennem hele projektperioden har 513 danske og tyske lærlinge og medarbejdere deltaget i grænseoverskridende mobilitetstiltag. Fra dansk side har det særligt drejet sig om kokke- og EUD Business lærlinge, mens det på tysk side har været en meget bred lærlingegruppe.

Femern Bælt Uddannelseskantor er en særlig international aktivitet hvor det fælles uddannelses- og lærlingekantor i Lübeck er bemandet med to tyske dansk-talende medarbejdere. Her ydes støtte i forhold til matching af uddannelsesøgende, arbejdsøgende og virksomheder, konkrete praktiske forhold for uddannelse og jobsøgning. Fælleskontoret finansieres af Guldborgsund og Lolland Kommuner, CELF, IHK Lübeck og Handwerkskammer Lübeck. I 2019-2020 har der i alt været syv langtidspraktikanter og 40 personer som har været i kort praktik. Derudover har 26 personer (elever, lærere, afdelingsledere, uddannelsesansvarlige) fra skoler og virksomheder, været på virksomheds- eller skolebesøg.

Interreg-projektet RE-BAL (Region i Balance) er en fortsættelse af BOOST-projektet, og skal bygge bro mellem uddannelsesinstitutioner, jobcentre/arbejdsagenturer og virksomheder og danne tværfaglige netværk til at styrke og mobilisere et sammenhængende arbejdsmarked

Projektet BOOST. Danske og tyske kokkeelever fra CELF og Berufsbildende Schulen Oldenburg mødes i Nykøbing for at lave mad sammen, 2020.

Vegvisir Race i Guldborgsund.

MULD
Foto: Andreas Vejstrup,
Den Grønne Verden,
Søllestedgaard.

i Femer Bælt Regionen. Der vil blive udarbejdet best-practice-guidelines, instruktionsvideoer og samarbejdsaftaler, der kan føre til øget grænseoverskridende mobilitet og modvirke manglen på kvalificeret arbejdskraft i projektregionen.

Projektet medvirker til at nedbryde bureaukratiske barrierer og støtter muligheder for virksomheder og arbejdssøgende, elever og lærlinge i projektregionen til bedre at udnytte et sammenhængende arbejdsmarked og uddannelsesmuligheder. Endvidere vil det bidrage til regionens attraktivitet, vækst og konkurrenceevne. Projektet startede i 2020, men konkrete aktiviteter er begrænsede pga. corona-krisen.

Den samlede dansk-tyske lærling- og uddannelsesindsats gennem BOOST, Re-Bal og Femern Bælt Kontoret er meget unikt og bemærkelsesværdig for Lolland og Guldborgsund Kommuner.

Interreg-projektet BIOCAS (Circular biomass cascade) bidrager til forbedret lokal udnyttelse af biomasse, øget anvendelse af grøn energi og udvikling af grønne løsninger. Både CELF/CELF-HTX og Guldborgsund Kommune deltager som partnere, og projektet har en tydelig uddannelsesvinkel og bidrager herved til målet om Nykøbings rolle som en uddannelsesby. Projektet har støttet internationalisering af CELF-HTX gennem netværk, samarbejde, studieture og studiebesøg med blandt andet Hanze Applied Sciences Universitet, Gronningen, 3N Kompetenzzentrum i Nedersaksen og Syddansk Universitet. Det har givet faglig udvikling og nye vikler på HTX BIOTEK studieretninger og bedre udnyttelse af laboratoriefaciliteter samt inspiration til CELFs innovationsuge.

FLERE ARBEJDSPLADSER

Strategisk målsætning: Flere job- og karrieremuligheder i et erhvervsliv i vækst. Dette mål indeholder seks delmål. Herunder at gøre det nemmere at etablere, drive og udvikle virksomheder i kommunen, en satsning inden for Bioøkonomisk Vækstcenter Guldborgsund, vækst i forbindelse med de to europæiske transportkorridorer der løber gennem kommunen, udvikling af turismen, styrke international arbejdskraftsmobilitet og endeligt understøtte et rummeligt arbejdsmarked og arbejdsmiljø.

Turisme

Interreg-projektet TOUR-BO skal støtte forøgelsen af den turistmæssige omsætning inden for bæredygtig natur- og kultur-arvsturisme samt lokal fødevarereturisme. Projektet ledes af Wirtschaftsförderungsagentur (WFA) Kreis Plön og har ni partnere heriblandt Guldborgsund, Lolland og

Sønderborg Kommuner. Der er fokus på udvikling af turismevirksomheder, produkter, omsætning, bæredygtighed, øget antal besøgende hos kultur- og naturdan- nelsessteder og flere afsætningskanaler for fødevarer.

Inden for **fødevarereturisme** deltager projektet i Lolland-Falster fødevarereturismen MULD. Der er blevet produceret en brochure der omtaler 60 lokale fødevarer- virksomheder - fra jord til bord. Den er udgivet i tre versioner på dansk, tysk og engelsk i et samlet oplag 17.500 brochurer.

For at udvikle kontakter, netværk og samarbejde mellem fødevarer- virksomheder, inkl. restauranter i Danmark og Tyskland, blev en to-dages studietur gennemført med 37 deltagere heraf 19 fra Lolland-Falster. Her besøgte man fødevarer- producenter

i Slesvig-Holsten og Sønderborg. Der gav deltagerne stor inspiration til udbygning af deres forretningsgrundlag, herunder at udvikle bæredygtighedsaspekter. Der er nu fire fødevareruter under udarbejdelse, heraf to fra Lolland-Falster ned over Femern Bælt til Slesvig-Holsten og to henover den dansk-tyske grænse i Sønderjylland. De fire ruter skal samle og markedsføre lokale fødevarer og fødevarer- producenter fra jord til bord, inkl. restauranter med temaer der afspejler de lokale fødevarer.

TOUR-BO projektets **natur- og kultur- arvsturisme** har i 2019 været med til at videreudvikle kapsejladserne Vegvisir Race. TOUR-BO havde fokus på ungdoms- sejladser med 12 sejlere fra Femern og 12 lokale sejlere. Derudover blev der arrangeret en lang række havneaktiviteter i Nykøbing og

Det russiske skoleskib Shtandart ankommer til Nysted Hajkutterfestival, 2019. Foto: Claus Hansen

Interreg-projektet BIOCAS. Hvad skal vi spise i fremtiden? Insektkiks med roeblade-pesto. Foto: Guldborgsund Kommune

Guldborg, der skulle promovere og informere om bæredygtighed, bl.a. forhold til vigtighed af mindre plastaffald i havet. Der var 142 tilmeldte både til Vegvisir Race og omkring 2.000 gæster i Nykøbing og Guldborg.

I 2020 blev selve Vegvisir Race aflyst pga. corona-krisen, men der blev stadig gennemført et mindre antal havneaktiviteter, bl.a. med besøg af skibet Hawila og teatergruppen Acting for Climate.

Guldborgsund Kommune er associeret partner i **Interreg-projektet South Baltic Manors**, mens Museum Lolland-Falster er lokal budgetbærende partner. Projektet ledes af Tourism Association Vorpommern og de øvrige partnere er 12 turisme- og kulturinstitutioner i Polen, Sverige, Tyskland, Litauen og Danmark. Lolland-Falster har et meget stort antal herregårde, og

projektet skal finde de fælles Østersøhistorier herregårdene fortæller og være med til at udvikle, hvordan historierne kan indgå i nye produkter og destinationstilbud til turister. Projektet vil udvikle nye tilgange til herregårde i de fem lande, udvikle forretningspotentialer og formidle herregårdenes kulturhistorien til turister.

Guldborgsund Kommune har også et tæt samarbejde med foreningen **Nysted Hajkutter Regatta**, der hvert år afholder en Hajkutter Regatta med 15–20 hajkuttere. Her sejles der kapsejls til Rostock som en prolog til Hanse Sail. Hajkutterne kommer fra en række Østersølande; Tyskland, Danmark, Estland, Polen og Rusland. Regattaen er en del af en flere dages havnefest i Nysted med deltagelse af flere tusinde gæster. Under havnefesten har turister mulighed for at tage på kystture med hajkutterne og sejle med til Rostock under

regattaen. I Rostock indgår Hajkutter Regattaen i Hanse Sails program, bl.a. ved en præmieoverrækkelse. 2019 var året hvor den hajkutter som Guldborgsund Kommunes sponsorerede endelig vandt regattaen.

Guldborgsund Kommune er medlem af **Baltic Sail**. Det er et maritimt markedsføringsforum, der også har deltagelse af Rostock, Klaipeda, Gdansk, Karlskrona, Riga og Turku. Nysted Hajkutter Regatta udfylder kommunens medlemskab, og har her et samarbejdsforum og adgang til international markedsføring. Kommunen deltager sammen med Nysted Hajkutter Regatta ved to årlige planlægningsmøder i Østersøområdet.

Interreg-projektet INTERCONNECT er dels et transportprojekt, der skal bidrage til bedre sammenhæng i offentligt transport mellem Rostock og Nykøbing samt

mellem Guldborgsund Kommunes by- og landområder. Det er dels et bredt samarbejdsprojekt mellem Rostock og Guldborgsund Kommune indenfor turisme, kultur, uddannelse og erhverv. Projektet ledes af Region Blekinge og har deltagelse af syv andre partnere fra Polen, Tyskland, Litauen, Sverige og Estland. På turismeområdet har projektet støttet en række udvekslings- og samarbejdsaktiviteter mellem partnere fra Guldborgsund og Rostock.

Marielyst Turistinformation har deltaget i VIVA Touristika/Fahrrad Rostock 2019, og i januar 2020 deltaget i HanseMesse Rostock. Det er en kombineret turist- og cykelmesse med et besøgstal på 10.000 gæster. Formålet var at gøre opmærksom på Lolland-Falster som en meget velegnet, nært liggende destination for det hurtigt stigende antal tyske cykelturister. Desuden blev der skabt kontakt til ADFC-Rostock

(Allgemeiner Deutscher Fahrrad-club), der efterfølgende har udviklet sig til et tæt samarbejde.

Nykøbing Brandmuseum deltog med en stor gruppe frivillige ved Warnemünde festuge i 5.–14. juli 2019, hvor de repræsenterede Lolland-Falster med den mobile turistinformation og 3 brandbiler ved festoptøget gennem byen. På 10 dage blev der uddelt ca. 4.500 foldere og brochurer, og der var tæt kontakt med festugens gæster, arrangørerne og Rostock bystyre.

Som en del af Guldborgsund-Rostock turismesamarbejdet har 80 medlemmer fra kultur- og turistforeninger i Rostock og Warnemünde besøgt Marielyst og Sydfalster Turisme- og Erhvervsforening 29 juli 2019. Besøget tog form af en byfest på Marielyst Torv med koncerter, folkedans og anden underholdning. De tyske turismeak-

tører kan på denne måde se de besøgs- og feriemuligheder, der findes i Guldborgsund og særligt på Marielyst.

Marielyst Turistinformation har 7-12 august 2019 deltaget ved Hanse Sail, hvor der årligt er omkring 1,2 mio. gæster. Det mobile turistkontor blev benyttet som stand, hvorfra der blev leveret information, turistmaterialer og lokale produkter til mere end 2.500 interesserede gæster.

Interconnect deltog også med en repræsentant fra Business Lolland-Falster og Guldborgsund Kommune ved erhvervsarrangementet Business Meets Hanse Sail i Rostock og Hohe Düne 8–9 august 2019. Arrangementet indeholdt bl.a. en business brunch, som blev åbnet af delstatsminister for Mecklenburg-Vorpommern Manuela Schwesig og et virksomhedsbesøg til kranfabrikken Liebherr. Besøget gav anledning til et genbesøg 11 september 2019 af en delegation fra Rostock Business til Business Lolland-Falster for gensidig introduktion og drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder.

Bioøkonomisk Vækstcenter Guldborgsund **Interreg-projektet BIOCAS** arbejder med intensiv og trinvis udnyttelse af biomasse og etablering af værdikæder fra forskning til produktion, herunder udnyttelse af landbrugets biomasse og af marine ressourcer til lokal produktudvikling.

Projektet har 18 partnere fra Holland, Belgien, Tyskland og Danmark. Et lokalt Lolland-Falster partnerskab er etableret med Guldborgsund Kommune, CELF, Business Lolland-Falster og Agrovi, hvor kommunen er faglig leder og CELF er administrativ leder. BIOCAS er en væsentlig og dagsordensættende indsats for Bioøkonomisk Vækstcenter Guldborgsund, og har været afgørende for en række lokale initiativer. Det indebærer blandt andet test af lokale råvarer (tangmateriale, mask fra ølbrygning, roetoppe) til dyrkning af sorte soldaterfluer, der igen kan anvendes som bæredygtigt fiskefoder.

Som et resultat af dette har Nykøbing Zoo nu fortsat dette arbejde med fiskeproduktion på land i tæt sparring med Rostock Universitet, der har ekspertise i dette. I arbejdet med produktudvikling baseret på lokale biomasse har BIOCAS fx deltaget i test af creme baseret på æbleskræller og vækstmediet Agrofertil, der kan give øget holdbarhed til tomater og jordbær.

BIOCAS har fået udarbejdet en analyse og et inspirationskatalog for virksomhedstyper og ejerskabsmodeller der er relevante for starts-ups med fokus på andelsejerskab og crowd-funding.

BIOCAS har haft succes med deres fokus på de samlede værdikæder og på tværfagligt samarbejde indenfor bioøkonomi. På

baggrund af dette vil de samle en oversigt over succesfulde cases (både nationale og internationale) som inspiration for lokale landmænd.

Et særligt vigtigt resultat af BIOCAS er de kontakter, netværk og samarbejder der er blevet etableret, blandt lokale erhvervsaktører og nationale og internationale universiteter og vidensinstitutioner, fx Syddansk Universitet og Århus Universitet. Her er et tæt samarbejde opbygget omkring analyse af biomassens indholdsstoffer. Agri-Aqua Innovation Denmark er et andet eksempel på et samarbejde der er etableret mellem vandbrug, landbrug, myndigheder og vidensinstitutioner med fokus på udvikling af bæredygtige løsninger og forretningsmuligheder. Deltagerne i Agri-Aqua Innovation er Dansk Akvakultur, Dansk Landbrug Sydhavsøerne, Aarhus Universitet, Teknologisk Institut, Guldborgsund Kommune, Business Lolland-Falster samt Orbicon A/S.

Interreg-projektet Blue Platform har til formål at samle og analysere eksisterende viden fra marine projekter, at afholde workshops og støtte værdiskabelse og fremme af marin økonomi i Østersøregionen. Som kystnær kommune og med et landbrug, der kan integreres i udvikling af lokal akvakultur, er det vigtigt at deltage i den nye værdiskabelse, der ligger i den marine bioøkonomi. Projektet ledes af Finnish Environment Institute og har udover

Guldborgsund Kommune seks vidensinstitutioner og universiteter som partnere. Lokalt arbejdes der med produktion af muslinger og insekter som fremtidig fiskefoder og fødevarer. En workshop skal i foråret danne inspiration for marine aktiviteter og produktudvikling, som også vil danne grundlag for et lokalt høringssvar til den danske havplan, som forventes i høring til foråret.

Erhvervs mulighederne - transportkorridorerne E47 og E55

Interreg-projektet Tentacle der sluttede medio 2019 havde til formål at synliggøre erhvervs mulighederne i forhold til de to transportkorridorer E47 og E55 der nord fra løber gennem kommunen - dels ned over Femern Bælt mod Vesteuropa, dels ned over Gedser-Rostock mod Øst og Centraleuropa. Der var fokus på Business Park Falster ved afkørsel 43, samt transporttunge erhverv og udvikling af service løsninger for den passager- og godstrafik, der passerer gennem kommunen.

Der er udarbejdet tre analyser af den fremtidige trafik- og godsmængde efter etableringen af Femernbælt Tunnellen, investeringspotentialet for trafikal infrastruktur omkring Business Park Falster, samt en business case for investering i en Safe Park for lastbiler og chauffører. Analyserne har dannet grundlag for afsøgning til potentielle investorer til området.

Business Park Falster og investeringsanalyserne blev præsenteret på en afsluttende Femern Bælt-konference i Hamborg i samarbejde med STRING og deltagere fra Danmark, Sverige og Tyskland.

International arbejdskraftsmobilitet

Guldborgsund Kommune er associeret partner i **Interreg-projektet Fit4Jobs@WaddenC**. Projektet der ledes af Tønder Kommune har fem danske og tyske partnere. Dette projekt skal bidrage til endnu et grænseoverskridende samarbejde, så den nationale landegrænse ikke udgør en begrænsning i en dansk-tysk arbejdsmarkedsregion. Projektet vil styrke mobiliteten på tværs gennem virksomhedsbesøg, workshops og café møder samt "Grenzenløs Barcamp" med virksomheder og uddannelsesinstitutioner. Guldborgsund Kommune får inspiration fra projektet fra projektet og en geografi, som er langt fremme i forhold til samarbejde over grænsen, der i høj grad er to-sprogligt.

Rummeligt arbejdsmarked

Guldborgsund Kommune er associeret partner i **Interreg-projektet JUMB** (Jobs gennem Uddannelse, Mobilitet og Praxis) som ledes af Berufsausbildungs- und Qualifizierungsagentur Lübeck. Projektet har bidraget med praktisk erfaring og individuel støtte til faglig og social integration af unge, der har brug for støtte i under-

visning eller i forbindelse med uddannelse og beskæftigelse. Det støtter de unge i at starte på en læreplads eller på et job med det samme. Der er fokus på lettilgængelige beskæftigelsesmuligheder, især inden for cykelturismen og udvikling af Bed&Bike samt udvikling af det pædagogiske koncept 'Future Camps'. Projektet understøtter således kommunens målsætning om et rummeligt arbejdsmarked, hvor alle borgere kan finde sig en plads.

GODE RAMMER FOR SUNDHED OG HVERDAGSLIV

Strategisk målsætning: Flere lever et godt og sundt hverdagsliv hele livet.

Dette mål har syv delmål der vedrører attraktive landdistrikter og byer, kultur og fritidstilbud, trafik, transport, internet og digitale løsninger, forvaltning og beskyttelse af naturen, klimatilpasningstiltag samt social- og sundhedsområdet.

Digitale løsninger

Interreg-projektet Databaseret energistyring understøtter kommunens digitaliseringsdagsorden og skal udvikle og

teste teknologi og systemer, der kontinuerligt opsamler og analyserer data for forbrug af el, vand og varme i kommunens bygninger. Projektet ledes af Gate21 og har 16 partnere her i blandt 12 østdanske og skånske kommuner.

Projektet er forankret i Ejendomscenteret, og vil til en start etablere testudstyr i fire bygninger; en daginstitution, en skole, en administrationsbygning samt en sportshal for at få et bredt erfaringsgrundlag. Projektet forventes at give viden til indkøb og etablering af systemer og teknologi for at kunne overvåge brugen af alle kommunens bygninger. Det vil kunne danne grundlag for bedre anvendelse og drift af bygninger og tillige resultere i forbrugsbesparelser.

Transport og mobilitet

Kommunen har tre internationale projekter på transport og mobilitetsområdet. De afspejler bl.a. at transport er en væsentlig udfordring i en stor landkommune, men også at der er fokus på øget cykelisme og bedre bytrafik, samt at to internationale transportkorridorer løber gennem kommunen nordfra.

Interreg-projektet INTERCONNECT er dels et transportprojekt, og dels et

bredt samarbejdsprojekt mellem Rostock og Guldborgsund Kommune. Projektet ledes af Region Blekinge, og det har deltagelse af syv andre partnere fra Polen, Tyskland, Litauen, Sverige og Estland. Projektets samarbejdsaktiviteter med Rostock er beskrevet ovenover i forhold til turisme.

I forhold til transportdelen har projektet støttet bedre offentlig transport mellem Rostock og Nykøbing samt mellem Guldborgsund Kommunes by- og landområder. Projektet er her en fortsættelse af tidligere transportprojekter med Rostock (Interface og Interface Plus), og har haft fokus på den samlede rejserute fra Nykøbing til Rostock centrum. For at promovere de to destinationer er der produceret en kortfilm, der er henvendt til unge og studerende. I Rostock har der været gennemført en stor poster-kampagne om mulighederne for rejser til Gedser og Nykøbing.

Interconnect har støttet foreningen Sundgruppen i en international udvidelse af cykelruterne i Cykelblomsten. Det betyder at den nu også dækker tre ruter i Rostock-området. De tre nye ruter fremstår som tre grundblade, mens ruterne på Falster er blomsterstilk og blomsterblade. Sundgruppen har gennem samarbejde med ADFC-cykelklubben Rostock udviklet et 50-siders katalog med beskrivelser af

hver rute, samt mulighederne for overnatning og attraktioner mm. Brochuren findes på dansk, tysk og engelsk. Cykelruterne udgør et alternativ til bilferier på tværs af Østersøen.

For store dele af kommunens landområder er der behov for flere mobilitetsløsninger, der kan supplere privatbilismen og den nuværende offentlige transport. **Interconnect projektet** har derfor fået udviklet et katalog af mobilitetsløsninger i dialog med tre lokalområder Guldborg-, Horbelev- og Gedser-området gennem generel borgerinddragelse. Der blev identificeret konkrete løsningsforslag inden for tre områder; (1) forbedret offentlig transport/busservice, (2) udvidede muligheder og faciliteter for cykelisme samt (3) forskellige delebilsordninger.

Interreg-projektet Cities.multimodal

har til formål at støtte bedre fungerende bytrafik med fokus på fodgængere, cyklister og offentlig trafik. Projektet ledes af Rostock bystyre og har 17 partnere fra alle ni Østersølande. For Guldborgsund har projektet haft fokus på både Campus ved Merkur Plads og Banegårdspladsen og Nykøbing midtby.

Ved Campus blev der gennemført en kortlægning af studerendes brug af egen bil,

og skoleelever der blev kørt af forældre. Der blev set på mulighederne for øget brug af offentlig trafik og cykel for at give bedre trafikafvikling og øget tryghed - særligt ved morgentrafikken. Både de studerende og skoleeleverne blev på forskellige måder involveret i afsøgning af forslag til ændret transportadfærd og valg af transportmiddel. De deltog i trafiktællinger, analyser af fotos og trafiksituationer, og udviklede selv forslag til bedre trafikadfærd. Bedre trafikadfærd hænger tæt sammen med oplysning til de nye studerende og forældre. En efterfølgende drone-overflyvning viste en bedre trafikafvikling i forhold til en "kys og kø" løsning. Erfaringerne fra Campus forventes anvendt ved planlægning af nyt skolebyggeri og andet større byggeri i kommunen.

Ved Nykøbing Banegårdsplads og midtbyen blev der udarbejdet en mobilitetsanalyse, en transportvane-undersøgelse samt et løsningskatalog for cykelfremme. Det pegede bl.a. på en opgradering af stisystemer og cykleparkeringsmuligheder. Processen blev gennemført via dialog og spørgeskema gennem kommunes Facebook-side, en borger-workshop samt en følgegruppe med repræsentanter fra Ældecenteret, Dansk Handicap Forbund, Politiet og handelsstandsforeningen Vores Nykøbing. Et konkret resultat af analyserne er opstillingen

af cykelbokse på og i nærheden af Bane-gårdspladsen og på Marielyst.

Projektet har desuden gennemført internationale studieture, for at indhente erfaringer med nye mobilitetsløsninger for byområder og gennem besøg fra de øvrige partner-byer modtaget evalueringer af de gennemførte mobilitetsløsninger.

Interreg-projektet COBIUM har til formål at introducere budcykler (el-ladcykler) til brug for den lette godstransport i byområder for at forbedre bytrafikken og mindske luftforurening. Projektet ledes af Växjö Kommune og har tre danske partnere, Guldborgsund og Slagelse kommuner samt Dansk Cykelturisme. Der udover er der 1 svensk, 2 polske og en tysk partner. I Guldborgsund er der foreløbigt i 2020 indkøbt 5 el-ladcykler, som inden for samarbejdsaftaler er udlånt til forskellige institutioner og virksomheder for at indhente erfaringer for hvordan el-ladcykler i forskellige organisationer, og med forskellige transportbehov og trafiksituationer, kan løse nære mobilitetsbehov og passe ind i trafiksituationen. To el-ladcyklerne er placeret hos Marielyst Turistkontor og 3 er placeret i børnehaven Skovtrolden.

RECIPROCITY er et stort **Horizon 2020 projekt** hvor Guldborgsund Kommune er såkaldt follower-city, dvs. uden eget budget, men med mulighed for at deltage i projektaktiviteter betalt af projektet. Pro-

jektet vil accelerer Europas transformation hen imod smarte og rene mobilitetsløsninger for byer, forstæder og landområder. Det vil blive gjort gennem netværk og samarbejde mellem myndigheder, forskere, erhverv og civilsamfundet. Guldborgsund Kommune har fokus på at forbedre de offentlige transporttilbud og øge andelen af rejsende, der benytter anden transport end egne privatbiler, for at gøre det mere attraktivt at bo i kommunen. R-TECH (Regensburg, Tyskland) leder projektet, der består af et stort europæisk konsortium. Andre follower-city partnere er Birmingham, Bologna, Coventry, La Rochelle, Olsztyn, Örebro, Pau Bearn Pyrenees, Tomar og Zaanstad.

Kultur og fritidstilbud

Interreg-projektet KultKIT 2 gennemfører en særlig indsats på kultur- og fritidsområdet og bidrager til flere deltagere i kultur- og fritidstilbud samt i foreningslivet. Kultkit vil skabe et aktivt og grænseoverskridende samarbejde mellem danskere og tyskere for at bidrage til bedre sproglige kompetencer og en større kulturel forståelse på tværs af Femern Bælt. Projektet støtter mikro-projekter ansøgt af foreninger, skoler, børnehaver, institutioner og lokale interessegrupper. Projektet har fire danske partnere, Næstved, Vordingborg Lolland og Guldborgsund Kommuner og fire tyske partnere fra Ostholstein / Lübeck-området.

I 2019 har aktører fra Guldborgsund Kommune været involveret i to mikro-projekter:

- Guldborgsund Kajakklub og klubben WPF Plön mødtes i Plön for at planlægge projektsamarbejde mellem de to klubber.
- Guldborgsund Musikskole afholdt i oktober 2019 en junior orkesterweekend med Eutin Musikskole i Nykøbing. Her deltog 12 tyske og 28 danske musikskoleelever med klassiske instrumenter. Eleverne øvede i blandede dansk-tysk grupper og afsluttede weekenden med en koncert for publikum.

På grund af corona har 2020 været præget af aflyste aktiviteter, som forventes afviklet 2021. Projektet har søgt om at blive forlænget med otte måneder, indtil marts 2022.

Interreg-projektet UrbCultural Planning er et stort kultur- og byplanlægningsprojekt ledet af Det Danske Kultur Institut i Riga, med deltagelse af 20 partnere fra alle Østersølandene. Her har kommunen et særligt samarbejde med Metropolis, Københavns Internationale Teater, der har en omfattende erfaring med kulturel byplanlægning. Projektet anvender og udvikler kulturaktiviteter som centrale metoder i forbindelse med borgerdialog, samarbejder på tværs og byplanlægning i Lindholm samt på Ydre Østrebros i Nykøbing. Projektet har den fælles overskrift 'HER HVOR VI BOR', og har et særligt fokus på ind-

dragelse af børn og unge. Projektet giver et indblik i de deltagende børn og unges hverdag, deres færden i lokalområdet, deres tanker, interesser og drømme. Det bliver fx udtrykt gennem fotografier, film, musik, skulpturer, poesiplakater, udstillinger og publikationer.

Projektet har gennemført et stort antal aktiviteter og skabt mange resultater. Kunstnere, musikere og kulturaktører har engageret mere end 600 børn og unge i kunstneriske og aktivt medskabende projekter. Aktiviteterne er gennemført i netværk og samarbejdsprojekter på tværs af kunst- og kulturområdet og med internationale projektpartnere samt med lokale aktører som Østerbro skolen inkl. skolens SFO, Ungdomsskolen og Lindholm Indefra. Projektet har deltaget ved udviklingen af byrummet Friheden ved Østerbro skolen, hvor kunst og kultur tænkes ind som en metode til at involvere børn og unge i udviklingen af byrummet, herunder etablere relationer, fællesskaber og medejerskab.

Interreg-projektet UrbCultural Planning. Unge fra Lindholm udforsker "HER HVOR VI BOR". Fotograf: Julie Meyers.

Det dansk-tyske juniororkester øver. Miniprojekt under KultKit.

Projektet har også været løftestang for yderligere ekstern støtte til kulturaktiviteter i lokalområdet. Det gælder både inden for og i forlængelse af projektperioden med et samlet beløb på 1,2 mio. kr. Heraf har Huskunstnerordningen v. Statens Kunstfond, Kulturregion Storstrøm, Guldborgsund Billedkunstråd samt Slots- og Kulturstyrelsens pulje 'Kultur i udsatte boligområder', tildelt en større bevilling på 632.500 kr. Bevillingen vil gå til et projekt (fra 2020-2022) med deltagelse af Ungdomsskolen, Guldborgsund Bibliotekerne, Culthus og Metropolis.

Erfaringer fra projektet inddrages aktuelt og fremadrettet i øvrige samarbejder i kommunen, herunder især i sammen med Center for Teknik & Miljø og Center for Børn & Læring. Erfaringer og metoder fra projektet forventes at komme i spil i forbindelse med etablering af kunst på den nye Sundskole, udviklingen af Nykøbing havnefront (og andre byudviklingsindsatser), videreudvikling af Kulturtjenesten samt kommunens øvrige børne- og ungekulturelle aktiviteter.

Interreg-projektet INTERCONNECT har dannet rammen om flere kulturaktiviteter mellem Rostock og Guldborgsund Kommune:

Som en del af fejringen af Rostock 800 års jubilæum og Rostock Universitets 600 års jubilæum spillede Storstrøm Kammer

Ensemble koncert 24 maj 2019 i Rostock Baroksaal. Her deltog Rektor for Rostock Universitet Professor Wolfgang Scharek, Rostocks borgmester Roland Methling og Guldborgsunds borgmester John Brædder sammen med 60 andre danske og tyske gæster.

Skulpturen "Venskab" blev indviet på Gedser Torv 22 juni 2019 under medvirken af Rostocks borgmester Roland Methling og Guldborgsunds borgmester John Brædder. Skulpturen er blevet opstillet på initiativ af Skulpturforeningen og aktive borgere i Gedser, som i flere år har samlet midler ind til anskaffelse af skulpturen. Skulpturen "Venskab" er et symbol på venskabet og partnerskabet mellem Guldborgsund Kommune og Hansestadt Rostock, og en tilsvarende skulptur blev i 2018 opstillet i Rostock.

Som en del af det kulturelle samarbejde mellem Guldborgsund Kommune og Rostock gennemførte Rostocker Frauenkulturverein Die Beginen en fælles dansk-tysk kunstudstilling Grauzone i Gedser Remise og Gedser Marinestation fra 8-25 august 2019. Her besøgte 1.800 gæster udstillingen hvor 37 kunstnere fra fem forskellige lande, hver gav deres bud på en tolkning af deres møde med skiferplader fra Gedser Remises 130 år gamle skiffertag. Rostocker Frauenkulturverein Die Beginen arrangerede også en fælles dansk-tysk

kunstudstilling fra 12-27 juli 2020. Ti danske og tyske billedkunstnere præsenterede værker på udstillingen "Kulturbrücke über die Ostsee - Kulturbro over Østersøen, ekspeditioNORD", som på trods af corona-krisen havde ca. 1.000 gæster.

Bæredygtig naturforvaltning og øget tilgængelighed

To projekter har bidraget til dette delmål i 2019-2020, det store Life+ projekt Østdanske Højmoser og Interreg-projektet TOUR-BO.

Life+ projektet Østdanske Højmoser

skal sikre naturgenopretning af Horreby Lyng højmose – en truet naturtype – der er udpeget som Natura 2000 område. Projektet har et særligt fokus på beskyttelse af stor kærguldsmed, og øget viden om naturgenopretning af højmoser. Projektområdet var i starten på 188 ha, men er nu udvidet til 258 ha, så det dækker hele Natura 2000 området rundt om den egentlig højmose på 150 ha. Projektet gennemføres i samarbejde med Sorø Kommune, som gennemfører en retablering af et højmooseområde i Store Åmose. Life+ projektet startede 2014 og afsluttes foråret 2021.

Afvandingen af højmosen er ophørt og tilførsel af næringsholdig vand fra de omkringliggende marker er standset. Bevoksninger er ryddet, og der er foretaget anlægsarbejde med udgravning af tørvegrave med

frie vandflader og udspreddning af sphagnum for at kunne reetablerer højmoserflader. Der er nu opnået genetablering med en sphagnum-dækning på omkring 80% af vandhullerne, og stor kæruldsmed er i tydelig fremgang i området. Målinger i 2013 og i 2019 viser, at den nu ses ved flere vandhuller og i større antal. Projektet er blevet udvidet ud i randzonen, hvor der er genetableret rigkær ved oprensning af vandhuller og fjernet pilekrat.

Området er gjort tilgængeligt for besøgende med plankestier og skilte, herunder en handicapvenlig plankesti, så der er forbindelse fra P-pladsen ud til tørvegravene. Der er etableret et Naturrum med udsigtsplatform og udstilling, og der er borde/bænke. Der er opnået et stigende antal besøgende, for 2019 var der 6.540 gæster og for 2020 var der 9.596 gæster.

Projektet har tiltrukket yderligere finansiering fra en række danske fonde til udvikelse af publikumsfaciliteterne. En række digitale undervisningsmaterialer, i form af apps er udarbejdet til indskoling, mellemkolen og udskoling, der indgår i kommunens "Dannelsesrygsæk". En Slut-evaluering og effektundersøgelse er blevet udarbejdet med interviews af naboer og lodsejere i 2014 og 2019, der viser en meget stor opbakning til projektet og dets resultater.

Der vil i 2021 blive udarbejdet en forvaltningsplan for højmosen for 2021 – 2031,

og der er planlagt yderligere digitale informations- og undervisningsmaterialer.

Interreg-projektet TOUR-BO skal støtte forøgelse af den turistmæssige omsætning inden for bæredygtig natur-og kulturarvsturisme og lokal fødevarereturisme.

I forhold til natur-og kulturarvsturisme deltager TOUR-BO i samarbejde mellem Verdenskulturarv Danewerk og Haithabu i Slesvig, Bøtøskoven på Falster og Kær Vestermark på Als for naturformidling og destinationsudvikling. For Bøtø Naturområde er der udarbejdet en brugerundersøgelse for synliggørelse af området, udvikling af destination Sydfalster som turismeområde samt for at udvikle et oplevelseskoncept med særlig henblik på børn og børnefamilier – på naturens præmisser.

TOUR-BO har også støttet øget tilgængelighed til området gennem trykning af informationsfoldere om Bøtø-naturområdet på tysk og engelsk, samt opsat skilte i området.

De vilde heste ved Bøtø. Interreg projektet Tour-BO støtter bedre benyttelse af Bøtø – på naturens præmisser.

INTERNATIONAL PROJEKTPORTEFØLJE FOR GULDBORGSUND KOMMUNE

Igangværende og afsluttede i løbet
af byrådsperioden 2019 - 2022

Teknik og miljø

Projektitel og periode	Indhold og bidrag til kommunens mål	Andre partnere	Støtteprogram og kommunes partnerbudget
Østdanske Højmoser Jan. 2014-Sep. 2021	Reetablering og naturgenopretning af Horreby Lyng Højmoser og Natura 2000 område, 258 ha. Medvirker til naturgenopretning og en bæredygtig og mangfoldig natur og øget tilgængelighed til naturen.	Sorø Kommune og Naturstyrelsen og samarbejde med Life+ projekter rundt i Europa.	21 mio. kr. Life+ EU 75%, DK stat 25%
Cities.multimodal Okt. 2017-Marts 2021	Bedre fungerende bytrafik med øget fokus på fodgængere, cyklister og offentlig trafik. Bidrager til løsninger til bedre offentlig transportservice og øget cyklisme, tilpasset de specifikke behov for lokalområder Campus, Nykøbing Bymidte og Marielyst.	Hansestadt Rostock er leder. 17 partnere (byer / kommuner samt, universiteter og interesseorganisationer) fra alle 9 Østersølande.	1,5 mio. kr. Interreg Baltic Sea Region EU støtte 75%
CoBiUM Cargo bikes in urban mobility Feb. 2018-Sep. 2021	Projektet skal støtte øget anvendelse af el/budcykler for den lettere godstransport i bynære områder for at forbedre bytrafikken og mindske luftforurening. Bidrager til løsninger til bedre bytrafik og øget anvendelse af ladcykler, tilpasset specifikke behov.	Växjö Kommune er leder. Dansk Cykelturisme, Greifswald Universitet, Slupsk Bystyre, Gdynia Bystyre, Energikontor Sydöst, Sverige.	0,7 mio. kr. Interreg Sydlige Østersø EU støtte: 75%
Databaseret Energiledelse April 2020-Sep. 2022	Udvikling og test af teknologi og IT-systemer der permanent kan opsamle og analysere forbrug af el, vand og varme i kommunens bygninger. Fire testbygninger; daginstitution, skole, sportshal samt administrationsbygning. Bidrager til indkøb og etablering af forbrugsregistrering i kommunens bygninger for optimering af anvendelse og drift af bygninger samt forbrugsbesparelser.	GATE21 (lead), DTU, Hållbar Utveckling Skåne, Länsstyrelsen Skåne, Boligselskabet Sjælland. Kommuner: Bornholm, Helsingborgs, Frederiksberg, Hillerød Høje-Taastrup, Ishøj, Sorø, Tårnby, Bjuvs Eslövs, Osby.	0,75 mio. kr. Interreg ØKS. EU støtte: 50%

Teknik og miljø

Projektitel og periode	Indhold og bidrag til kommunens mål	Andre partnere	Støtteprogram og kommunes partnerbudget
RECIPROCITY Jan 2021-Sep. 2023	<p>Accelerer Europas transformation hen imod smarte og rene mobilitetsløsninger for byer, forstæder og landområder gennem netværk og samarbejde mellem myndigheder, forskere, erhverv og civilsamfundet.</p> <p>Bidrager til bedre offentlige transporttilbud, øget andel der ikke benytter egne privatbiler, og gør det mere attraktivt at leve i kommunen.</p>	R-TECH (Regensburg, Tyskland er leder) for stort europæisk konsortium. Andre "follower-city'er": Birmingham, Bologna, Coventry, La Rochelle, Olsztyn, Örebro, Pau Bearn Pyrenees, Tomar, Zaanstad.	Horizon 2020 Guldborgsund Kommune er "follower city" (dvs. uden eget budget, men deltager i udvalgte aktiviteter betalt af projektet).

Kultur, fritid og internationalt samarbejde

Projektitel og periode	Indhold og bidrag til kommunens mål	Andre partnere	Støtteprogram og kommunes partnerbudget
KultKIT II Aug. 2018-Apr. 2022	<p>Nye fællesskaber, bedre sproglige kompetencer og større kulturel forståelse på tværs af Femern Bælt gennem mikro-projekter; særligt for unge.</p> <p>Medvirker til at foreninger deltager i internationalt partnerskabssamarbejde, samt at kulturinstitutioner deltager i internationale netværk.</p>	Næstved Kommune (Lead Partner), Vordingborg Kommune, Lolland Kommune, Guldborgsund Kommune, Kreis Ostholstein, Hansestadt Lübeck, Stadt Fehmarn og Förderzentrum Kastanienhof.	Fællesbudget for hele projektet 14,2 mio. kr. GBS budget: 1 mio. DKK Interreg Interreg Deutschland-Danmark EU støtte: 75 %
Interconnect Juni 2017-Nov. 2020	<p>Bedre sammenhæng i offentligt transport mellem Rostock og Nykøbing og mellem Guldborgsund Kommunes by- og landområder, samt øget samarbejde mellem Rostock og Guldborgsund Kommune.</p> <p>Bidrager til løsninger af bedre offentlig transport for lokalområder samt udbygning af samarbejdet med Rostock inden for turisme, kultur, uddannelse og erhverv.</p>	Region Blekinge er leder. Pomorskie Region (PL), HIE-RO (DE), City of Rostock (DE), Klaipeda Public Transport (LT), Blekinge Institute of Technology (SE), Euroregion Baltic International Secretariat (PL), Viimsi Municipality (EE)	1,5 mio. kr. Interreg Sydlige Østersø EU støtte: 75 %

Kultur, fritid og internationalt samarbejde

Projektitel og periode	Indhold og bidrag til kommunens mål	Andre partnere	Støtteprogram og kommunes partnerbudget
South Baltic Umbrella Juni 2017-Dec. 2020	<p>Informations- og rådgivningsaktiviteter samt pilotudvekslinger, der kan inddrage flere aktører fra Region Sjælland i internationale projekter, særligt i regi af Interreg Sydlige Østersø.</p> <p>Bidrager til øget kapacitet for internationalt samarbejde samt branding af kommunen lokalt, nationalt og omkring Østersøen.</p>	Euroregion Baltic (PL) er leder. Hanseatic Institute for Entrepreneurship and Regional Development (DE), Baltic Institute for European and Regional Concern (PL), Klaipeda University (LT), Regional Council of Kalmar County (SE)	2,1 mio. kr. Interreg Sydlige Østersø EU støtte: 75 %
UrbCultural Planning Jan. 2019-Sep 2021	<p>Kulturaktiviteter som specifikt borgerdialog-redskab i for byplanlægning og områdefornyelse i Lindholm og Ydre Østrebros i Nykøbing. Der er fokus på inddragelse af børn og unge samt skolesamarbejde.</p> <p>Støtter udvikling og identitet i social udsatte boligområder og gennemførelse af en helhedsorienteret børn- og ungeindsats på tværs af kommunens politikområder.</p>	Dansk Kulturinstitut Riga (leder). Københavns International Teater, Riga City, Pomorskie Region, City Culture Institute Gdansk, Baltic Sea Cultural Centre Gdansk, Heinrich Böll Stiftung S-H, Pori City, Project Company Kiel-Gaarden, Vilnius Gediminas Technical Uni., Uni. of Skövde, Inland Norway Uni. of Applied Sciences	1,1 mio DKK Interreg Baltic Sea Region 75%
TOUR-BO Juli 2019-Juni 2022	<p>Forøgelse af den turistmæssige omsætning inden for den bæredygtige natur- og kulturarvsturisme med fokus på aktiv turisme; herunder lokal fødevarerproduktion.</p> <p>Bidrager til udvikling af turismevirksomheder, produkter og omsætning, øget antal besøgende hos kultur- og naturattraktioner, samt flere afsætningskanaler for fødevarer.</p>	Lead-partner: WFA Kreis Plön, akademie am see. Koppelsberg, Feinheimisch Genuss Schleswig-Holstein, Kreis Plön, Kreis Schleswig-Flensburg, Sønderborg Kommune, Lolland Kommune og Landdistrikternes Fællesråd.	1,9 mio. kr. Interreg Deutschland-Danmark EU støtte: 70 %

Kultur, fritid og internationalt samarbejde

Projektitel og periode	Indhold og bidrag til kommunens mål	Andre partnere	Støtteprogram og kommunes partnerbudget
Twinning med ukrainske kommuner Dec. 2020-Dec. 2023	Twinning-projektet skal støtte ukrainske kommuner til bedre styring og forvaltning. Aktiviteterne vil inkludere kurser og workshops i Ukraine og studieture og praktikophold i Danmark. Bidrager til øget kapacitet for internationalt samarbejde, bringer det internationale samarbejde bredere ud i kommunen samt branding lokalt, nationalt og på Europæisk niveau.	Tæt samarbejde med EU projektet U-LEAD med hovedkvarter i Kiev.	2 mio. kr. Danmarks Udenrigsministerium. Støtteprocent: 100 %
Master's Degree in Business Administration Dec. 2020-Nov. 2021	Forprojekt til etablering af proces og partnerskaber for fælles dansk-tysk MA i Business Administration.	Roskilde Universitet (leder), Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Erhvervsakademiet Sjælland, Region Sjælland, WFA Plön.	Forprojekt Samlet projektbudget: 0,9 mio. kr. Interreg Deutschland-Danmark
FUNDED Juni 2021-Maj 2022	Forprojekt for kapacitetsudvikling inden for fundraising herunder fundraiser-uddannelse og best-practice eksempler inden for klima, digitalisering og social- og sundhedsområdet samt etablering af et fundraiser-netværk.	WFA Kreis Plön (leder). Samt 7 tyske og danske lokale myndigheder og erhvervsskoler.	Forprojekt Guldborgsund Kommune budget: 0,4 mio. kr. Interreg Deutschland-Danmark. EU støtte: 75%
NORDMUS Jan 2016-Apr. 2019	NORDMUS skaber det første grænseoverskridende regionale museumsforbund, og giver en stabil platform for samarbejde i den sydvestlige del af Østersøområdet, så den grænseoverskridende institutionelle kulturarkapacitet øges. Bidrager til internationale udstillinger, fælles strategier for kulturarsområdet, og uddannelse af medarbejdere.	Museum Lolland-Falster (leder). Vestsjællands Museum, Museum Sønderjylland, Nationale Forschungszentrum für Historie- und Kulturerbevermittlung, Fuglsang Kunstmuseum. Die Lübecker Museen, Oldenburger Wallmuseum, Museumsverbund Nordfriesland, Richard Haizmann-Museum und Fachhochschule Lübeck.	Guldborgsund Kommune er associeret partner. Samlet projektbudget: 8,4 mio. kr. Interreg Deutschland-Danmark

Børne- og skolesamarbejde

Projektitel og periode	Indhold og bidrag til kommunens mål	Andre partnere	Støtteprogram og kommunes partnerbudget
KREATIV-LAB Juni 2020-Aug. 2022	Musikprojekt for folkeskoler i Eutin-området og Guldborgsund Kommune (Sophieskolen, Møllebakkeskolen, Sundskolen, Sydfalster, Ungdomsskolen). Bidrager til at sprede kendskab og begejstring blandt unge/skoleelever for klassisk musik gennem anvendelse af digitale instrumenter; fx egne mobiltelefoner, tablets eller computere.	Technische Hochschule Lübeck (lead), Eutin GmbH, Stiftung Neue Musik, Eutin.	3,3 mio. kr. Interreg Deutschland-Danmark EU støtte: 70 %
Skoleudvekslinger Kontinuertligt	Kommunens folkeskoler deltager i internationalt samarbejde (særligt ungdomslejre og udvekslinger). Skolesamarbejdet bidrager til dannelse, udsyn, mobilitet og sproglæring blandt elever og til udvikling af kvalitet og tilbud blandt de deltagende skoler.	Skolenetværk med 18 skoler fra 8 lande omkring Sydlige Østersø.	12 mindre projekter finansieret af Erasmus+ og Nordplus. GBS budget ca. 2,2 mio. kr.
Børnesamarbejde med Ungarn 2020-2021	Udveksling af medarbejdere og ledere mellem Børnehuset Sofiehuset og børneinstitution i Rösze Ungarn.	Børneinstitution i Rösze, Ungarn	50.000 kr Erasmus+

Uddannelse og arbejdsmarked

Projekttitle og periode	Indhold og bidrag til kommunens mål	Andre partnere	Støtteprogram og kommunes partnerbudget
RE-BAL Jan. 2020-Dec. 2022	<p>Projektet bygger bro mellem uddannelsesinstitutioner, jobcentre / arbejdsagenturer og virksomheder og danner tværfaglige netværk til at styrke og mobilisere et sammenhængende arbejdsmarked i Femer Bælt Regionen.</p> <p>Medvirker til regionens attraktivitet, vækst og konkurrenceevne gennem bedre muligheder for virksomheder til at rekruttere medarbejdere (arbejdssøgende, elever og lærlinge) og for jobsøgende og studerende at søge arbejde og uddannelse.</p>	<p>CELF (lead). Handwerkskammer Lübeck, IHK Lübeck, Jobcenter Lolland, Berufliche Schule des Kreises Ostholstein in Oldenburg, Roskilde Handelsskole, Regionales Berufsbildungszentrum des Kreises Plön, Hanse-Schule Lübeck, Køge Handelsskole, SOSU Nykøbing F.</p>	<p>1,3 mio. kr. Interreg Deutschland-Danmark EU Støtte: 52%</p>
BOOST Feb. 2017-Dec. 2019	<p>Formidling af praktikpladser for danske lærlinge i Tyskland og rådgivning til voksne arbejdssøgende og de der ønsker jobskifte. Etablering af langsigtede samarbejdsaftaler mellem projektets partnere</p> <p>Medvirker til udvikling af øget og bedre uddannelsesstilbud, og at unge benytter uddannelsesmuligheder i udlandet, herunder praktikforløb i udlandet.</p>	<p>CELF er leder. Agentur für Arbeit Lübeck, IHK Lübeck, Handwerkskammer Lübeck, Berufliche Schule des Kreises, Ostholstein in Oldenburg Grone Lübeck, SOSU Nykøbing, Jobcenter Lolland, Jobcenter Guldborgsund</p>	<p>Samlet projektbudget: 9,6 mio. kr. Interreg Deutschland-Danmark EU Støtte: 60%</p>
Fit4Jobs@WaddenC Mar. 2018-Juli 2021	<p>Skal nedbryde barrierer så den dansk-tyske grænse ikke udgør en begrænsning for det tværgående samarbejde i en dansk-tysk arbejdsmarkedsregion. Fælles værdier og synergi skal fremskynde udviklingen af regionen.</p> <p>Giver inspiration til Kommunen for udvikling af egne internationale indsatser på arbejdsmarkedsområdet.</p>	<p>Tønder Kommune er Lead-partner, Wirtschaftsförderung Nordfriesland Syddansk Universitet Mads Clausen Institut, Kreis Nordfriesland, Tønder Handelsskole.</p>	<p>Guldborgsund Kommune er associeret partner. Interreg Deutschland-Danmark</p>

Uddannelse og arbejdsmarked

Projekttitle og periode	Indhold og bidrag til kommunens mål	Andre partnere	Støtteprogram og kommunes partnerbudget
JUMB Feb. 2016-Juni 2020	<p>Forbedring af den faglige og sociale integration af svage, dårligt kvalificerede unge i undervisning, uddannelse og beskæftigelse, så disse kan starte på en læreplads eller på et job med det samme.</p> <p>Bidrager til at unge uden faglig uddannelse kan gøre erfaringer i udviklingen af personlige og praktiske færdigheder</p>	<p>Produktionsskolen Multicenter Syd Roskilde Universitet, Produktionshøjskolen Klemmenstruppård Køge. Berufsausbildungs- und Qualifizierungsagentur Lübeck Bildungs- und Arbeitswerkstatt Südtondern, Europa-Universität Flensburg</p>	<p>Guldborgsund Kommune er associeret partner. Interreg Deutschland-Danmark</p>

Erhvervsudvikling og green-tech

Projekttitle og periode	Indhold og bidrag til kommunens mål	Andre partnere	Støtteprogram og kommunes partnerbudget
BIOCAS100% Juli 2017-Dec. 2021	<p>Udvikling af nye produkter baseret på lokal biomasse med fokus på den samlede værdikæde fra uddannelse, forskning, udvikling produktion og afsætning. Samarbejde mellem danske og internationale universiteter og vidensinstitutioner og det lokale erhvervsliv.</p> <p>Bidrager til udvikling af nye produkter baseret på landbaseret og marin biomasse og øget samarbejde mellem vidensinstitutioner og det lokale erhvervsliv.</p>	<p>Province Friesland er leder. Lokalt partnerskab med CELF, DLS og B-LF. 10 partnere fra NL, DE, SE, BE og DK</p>	<p>1,8 mio. kr. Interreg Nordsøen. EU støtte: 50 %</p>

Erhvervsudvikling og green-tech

Projektitel og periode	Indhold og bidrag til kommunens mål	Andre partnere	Støtteprogram og kommunes partnerbudget
Blue Platform Okt. 2018-Sep. 2021	<p>Samling og analyser af eksisterende viden fra blå projekter for afholdelse af workshops, værdiskabelse og fremme af blå vækst i Østersøregionen.</p> <p>Bidrager til udvikling og realisering af lokal akvakultur, og deltagelse i værdiskabelse i blå bioøkonomi.</p>	Finnish Environment Institute, Submariner Network for Blue Growth EEIG, Swedish Board of Agriculture, University of Gdansk Latvian Institute of Aquatic Ecology Daugavpils, University Agency Klaipeda Science and Technology Park, University of Tartu	0,5 mio. kr. Interreg Baltic Sea Region EU støtte: 75 %
Baltic Blue Biotechnology Alliance Mar. 2016-Apr. 2019	<p>Bidrager gennem blå bioteknologi til Bioøkonomisk Vækstcenter Guldborgsunds aktiviteter og skabelsen af vækstkæder baseret på marine ressourcer.</p>	GEOMAR, DE, er leder. 21 partnere, hovedsageligt forskningsinstitutioner.	0,2 mio. kr. Interreg Baltic Sea Region Guldborgsund Kommune er "reserved partner".
TENTacle Mar. 2016-Maj 2019	<p>Analysere og synliggøre erhvervs mulighederne langs transportkorridorer E47 og E55, og særligt ved Business Park Falster, i forbindelse med den kommende faste forbindelse over Femerbælt.</p> <p>Bidrager til placering af erhvervsinvesteringer for udvikling af international trafik infrastruktur og service til person- og godstransport.</p>	Region Blekinge (Leder). I alt 23 partnere fra 10 Østersølande. GBS Havne, Business LF og Femern Belt Development er associerede partnere.	1,2 mill. kr. Interreg Baltic Sea Region EU støtte 75%

GULDBORGSUND

GULDBORGSUND KOMMUNE
CENTER FOR BORGER & BRANDING
PARKVEJ 37
4800 NYKØBING FALSTER
TLF. 5473 1000
WWW.GULDBORGSUND.DK

YDERLIGERE INFORMATION

[https://www.guldborgsund.dk/
om-kommunen/internationalt-samarbejde](https://www.guldborgsund.dk/om-kommunen/internationalt-samarbejde)

Anna Topp Gustavsen, International Koordinator.
Mobil 2518 0030
E-mail: atg@guldborgsund.dk

Frede Danborg, International Koordinator.
Mobil 2518 0317
E-mail: fd@guldborgsund.dk